

[Gustav Pedersen.]

svarligt at gennemføre under hensyntagen til forbrugerne og efter min mening også forsvarligt under hensyntagen til de erhvervsdrivende. Jeg skal derfor på mit partis vegne anbefale lovforslaget til villig behandling — jeg går ud fra, at et lovforslag af denne karakter i alle tilfælde vil blive henvist til et udvalg.

Axel Kristensen: Om selve prislovens virkninger synes jeg ikke, der er grund til at tale ved denne lejlighed. Vi har talt om det så mange gange, og jeg kan forsåvidt henvise til, hvad vi sagde i fjor om de mindre gode sider ved en sådan prislov og de gode sider ved den. Jeg skal derfor holde mig til det aktuelle i sagen.

Ved den sidste behandling af vareforsyningsloven i december 1948 blev det fastslået, at der skulle nedsættes en kommission, der skulle undersøge mulighederne for restriktionernes afvikling, herunder prisrestriktionerne. På mit partis vegne udtalte jeg vor tvivl om nytten heraf. Det forekom mig, at det kun ville betyde en forsinkelse af afviklingen, og jeg udtalte vor beklagelse, hvis kommissionens nedsættelse ville hindre en virkelig behandling af vareforsyningsloven.

Således som dengang med vareforsyningsloven hindrer kommissionens nedsættelse nu, at der bliver givet rigsdagen rimelig tid til at bearbejde prisloven ud fra en afviklingshensigt. Dette lovforslag og kommissionens betænkning er kommet os i hænde i fredags, og da prisloven skal være færdigbehandlet i landstinget inden den 31. marts, har vi fra i dag vel højst 2 uger til behandling her i tinget, og kommissionen erkender selv, at den ikke har kunnet sætte sig ind i sagerne i den korte tid, der har været levnet den. Det var altså forkert at sprede opgaven, således at ingen af parterne fik fornøden tid.

Løvrigt siger kommissionen i bilaget til det foreliggende lovforslag under II. Kommissionens arbejdsområde — tillæg A. sp. 4155 nederst —:

„En endelig belysning af spørgsmålet om mulighederne for afvikling af prisloven og de i henhold til denne truffene foranstaltninger vil først kunne foreligge i forbindelse med kommissionens redegørelse angående vareforsyningsloven.“

Vi er forsåvidt enige med kommissionen i, at nødvendigheden af prislov og prisregulering her i landet er afhængig af den erhvervs- og importpolitik, der føres ifølge vareforsyningsloven. Dette gav vi klart

udtryk for ved vareforsyningslovens behandling, idet vi stærkt fremhævede nødvendigheden af en færdigvareimport og varelagrenes genskabelse, hvis vi skulle have et sundt erhvervsliv og en naturlig prisdannelse.

Kommissionen har altså på grund af manglende tid og på grund af sammenhængen med den øvrige økonomiske politik afstået fra den egentlige opgave og nøjedes med at se på, om der rent foreløbigt kunne foreslås nogle ændringer i prisloven. Lad mig straks sige, at de foreslåede ændringer efter vor opfattelse ikke betyder nogen afvikling af prisloven, og at forslaget tendens er ganske i strid med, hvad der var grundlæggende for dette ting, da vi forrige år i fællesskab gennemførte den gældende prislov. Med formandens tilladelse vil jeg vise dette med nogle få citater. Venstre sagde i betænkningen af 19. maj 1948, tillæg B. 1947—48, sp. 1686:

„Endvidere har det været mindretallet magtpåliggende at skaffe erhvervene visse minimumsrettigheder.“

De konservative sagde på side 4 i samme betænkning:

„Afgørende for mindretallets tiltrædelse af lovforslaget har været, at de foretagne ændringer og dertil knyttede bemærkninger . . . klargør og afgrænser priskontrolrådets beføjelser, således at skønnet afløses af faste retningslinier, hvilket bl. a. medfører, at maksimalpriser og maksimalavancer som hovedregel ikke kan ansættes lavere end efter bestemmelserne i lovens § 8.“

Men det, der sker efter kommissionens forslag, der er tiltrådt af ministeren, er jo, at erhvervene fremtidigt ikke har nogen mindsterrettighed, og at skønnet alene afgør sagen.

Ved lovens behandling i 1947 og 1948 benægtede vi prismyndighedernes kompetence til at bedømme varenes kvalitet udover de rent yderliggående tilfælde, der nærmede sig svindel. Det kan ses side 2 i betænkningen af 19. maj 1948. Kommissionens forslaget giver prismyndighederne denne beføjelse.

Ved behandlingen i 1948 nægtede man at optage den foreslåede bestemmelse om, at man til grund for prisfastsættelsen kunne lægge en bedømmelse af, hvorvidt en virksomhed var iværksat på en hensigtsmæssig måde, og begrænsede indgrebene til produktionsmetoder, der ikke var almindelige indenfor branchen. Det står i betænkningen af 1948 side 3. Kommissionsforslaget giver nu denne ret.